

Отже, система психолого-педагогічної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої технічної освіти повинна передбачати використання сучасних форм, методів і засобів навчання, а також новітніх технологій, диференціацію та індивідуалізацію професійної підготовки майбутнього педагога, впровадження інноваційних програм у практику педагогічної підготовки викладачів сучасних закладів вищої технічної освіти. Практична підготовка, спрямована на формування та розвиток професійно-педагогічної компетентності майбутніх викладачів, сприятиме реалізації на практиці набутих у межах академічних навчальних програм знань, умінь та навичок; а також дозволить своєчасно стати на шлях професійного саморозвитку і уникнути можливих персональних деформацій професійного характеру.

Література

1. Батечко Н.Г. Особливості навчання майбутніх викладачів вищої школи в магістратурі у Сполучених Штатах Америки / Н.Г.Батечко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nbuv.gov.ua/node/554>
2. Бельмаз Я.М. Професійна підготовка викладачів вищої школи у Великій Британії та США : Монографія / Я.М. Бельмаз. – Горлівка : вид-во ГДППМ, 2010. – 304 с.
3. Сиротіна О.О. Дослідження змін у парадигмі підготовки викладачів вищої школи у США / Олена Сиротіна // Вища школа. – 2011. – № 2. – С. 99-106.

УДК 821.161.2''196''

ЛУЦА М.

Мукачівський державний університет

ШІСТДЕСЯТНИКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Аналіз проблем і суперечностей минулого через «прочитання» літературних творів дає можливість його глибшого, не лише раціонального, а й емоційного, осмислення. Зі збільшенням часової дистанції все більший інтерес у істориків, письменників, літературознавців, мистецтвознавців викликає період 60-х років [4, с.125]. Це доба великих збурень і духовних пошуків в усьому світі, пора нестримного оновлення мистецтва.

Шістдесятники – молоде покоління митців 60-х рр. ХХ ст., сформоване в період тимчасової «відлиги» радянського режиму, засудження сталінізму та часткової реабілітації деяких представників «розстріляного відродження». Виникнувши спочатку як культурницький рух (Клуб творчої молоді в Києві наприкінці 1959; «Пролісок» у Львові в 1961 тощо), це явище невдовзі перетворилося на опозицію владним структурам, набуло загальнонаціонального значення [5, с. 587].

Прихід шістдесятників в історико-літературний процес відбувався за умов ще неабиякого впливу постсталінських ідей, а поряд з тим – ХХ з'їзд партії, що ознаменував появу чогось нового не тільки в політичному житті країни, але й в свідомості народу. Зароджується віра в неминучі суспільні зміни, віра в завтрашній день.

Українське відродження 1960-х років є значною мірою підґрунтям сьогоденної етнокультурної ситуації. Відлига була спробою зняти

етнокультурну деформацію та сконсолідувати державу. Тому принципово важливим уявляється аналіз відлиги саме як періоду радянської історії [3, с.440]. Шістдесяті роки, їхня пам'ять, їхня філософія, їхній спадок, їхня еволюція є палючою магматичною основою української сучасності. Тому так непросто зрозуміти суть цих років, проаналізувати їхню генеалогію, окреслити їхній контекст, простежити їхню еволютивну парадигму" [6, с. 68].

На думку Є.Сверстюка, поява шістдесятників пов'язана з детермінована потоком утрат: на очах покоління все втрачало значення і сенс; людина втрачала лице і будь-яку вагу; слово вивітрювалось; мова засмічувалася і зневажалася; ріки висихали; культура і література спрофанувались" [7, с.30].

У 1965 році І.Дзюба так охарактеризував епоху шістдесятників: "Бувають епохи, коли вирішальні битви проводяться на площині соціальної моралі, громадської поведінки, коли навіть елементарна людська гідність, опираючись брутальному тискові, може стати великою бунтівничою революційною силою. До таких епох, на мою думку, належить наша епоха..."[2, с. 6]. Що стосується української поезії, то в її лави прийшло могутнє молоде поповнення – Д.Павличко, І.Драч, Ліна Костенко, М.Вінграновський, В. Коротич, В.Симоненко. Непідробна громадська напруга, високий художній рівень творів здобули їм широку читацьку аудиторію, їхні перші збірочки вмить зникли з полиць книгарень. Усе це сприяло зростанню інтересу до рідної мови, культури, історії. Недовгим було, згадує М.Вінграновський, "наше поетичне щастя. Тодішні літературні тарбозаври.... не дрімали, і вони почали наш погром і розгром"[1, 587]. Наші митці зазнавали багато перешкод і труднощів. Жили в постійній боротьбі. Це було не життя, а виживання. Згадуються слова В.Стуса, які характеризують майже всіх однодумців: « ... і зважитись боротися, щоб жити, і зважитись померти, аби жить...»[8, с. 31].

Культурно-історичними витоками шістдесятництва були:

- світова культура (особливо модернові література та малярство ХХ століття);
 - українська література (як класична, так і доби Розстріляного Відродження);
 - народна творчість (фольклор та міфологія, народне мистецтво).
- Серед світоглядних засад шістдесятників слід виділити:
- лібералізм (культ свободи в усіх її виявах: свободи особистості, нації, свободи духу);
 - гуманізм та антропоцентризм (культ людської особистості — центру Всесвіту);
 - духовний демократизм (культ простої, звичайної людини-трудівника);
 - духовний аристократизм (культ видатної творчої особистості);
 - моралізм та етичний максималізм (культ моральності як абсолютного мірила людських вчинків);
 - активний патріотизм (любов до Батьківщини й рідного народу) і національна самосвідомість, сакральне сприйняття рідної мови та історичної пам'яті як оберегів нації;
 - культурництво (відстоювання високомайстерної культуротворчості).

До естетичних засад шістдесятників можна віднести:

- критику інакшістю — заперечення соцреалізму власною творчістю;
- естетичну незалежність, відстоювання свободи митця;
- єдність традицій (національних і світових) та новаторства;
- індивідуалізацію (посилення особистісного начала);
- інтелектуалізм, естетизм, елітарність.

Отже, за суттю своєю шістдесятники були новаторами, які прагнули підняти нашу літературу до рівня світової культури. Вони по-новому підходили до конструювання художніх образів, поетизуючи, зокрема, реалії, принесені науково-технічною революцією, досягнення в розвитку космонавтики, атомної енергії, різних галузей науки, виступали за етично й естетично «чисте» мистецтво — тобто чесне та високопрофесійне.

Література

1. Вінграновський М. Вибрані твори / М. Вінграновський. – К.: Дніпро, 1986 – С.6.
2. Дзюба І. Передмова. В кн.: М. Вінграновський. Вибрані твори. / І. Дзюба – К. : «Дніпро», 1986. - С.6.
3. Зарецький О. Офіційний та альтернативний дискурси. 1950 – 80-ті роки в УРСР / О. Зарецький. – К. : Інститут української мови НАН України, 2008. – 440 с.
5. Касян Л.Г. Образ доби у автобіографічно-мемуарному дискурсі українських шістдесятників / Л.Г. Касян // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. - №2. – С. 125-129.
4. Ковалів Ю. Літературознавча енциклопедія / Ю. Ковалів. – К. : Видавничий центр «Академія», 2007. – Т.2.- С. 587.
6. Пахльовська О. Українські шістдесятники: філософія бунту / О. Пахльовська // Сучасність. – 2000. – № 4. – С. 65-84.
7. Сверстюк Є. Шістдесятники і Захід / Є. Сверстюк. – К. : Товариство "Знання" України, 1993. – С. 23-33.
8. Стус В. Дорога до болю / В. Стус. – К. : «Радянський письменник», 1990. – С.31.

УДК 81'37'38' 196''

МОРГУН А. В., ПРОКОПОВИЧ Л. С.
Мукачівський державний університет

СЕМАНТИКО–СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА АКсіОЛОГІЧНІ ПРИРОЩЕННЯ ЕКСРПРЕМСЕМИ ДОЛЯ В ПОЕТИЧНОМУ ДИСКУРСІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ.

Важливий дослідницький сегмент сучасної української лінгвістики становлять проблеми національної специфіки мовних явищ як прояву людського світосприйняття, процеси концептуалізації зовнішнього і внутрішнього світу людини, системи ціннісних орієнтирів, констант лінгвокультури народу, поглиблений аналіз фрагментів національної мовної картини світу (С. Єрмоленко, В. Жайворонок, В. Іващенко, В. Калашник, В. Кононенко, Т. Космеда, М. Кочерган, Л. Лисиченко, Т. Радзівська, О. Селіванова, Н. Слухай, Н. Сологуб). У сучасній теорії мови актуальні міждисциплінарні дослідження, в яких поєднано лінгвальні та екстралінгвальні ракурси розгляду мовних явищ, ураховано теоретико-практичні здобутки різних галузей гуманітарного знання – філософії, психології, соціології,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>